

(אשר במליאה מס' 01/2012 מתאריך 07/05/2012)
(01076811)

פרוטוקול ישיבת מליאת רשות ניקוז ים המלח
ישיבה מס' 03/2011
התקיימה בתאריך 05 לאוקטובר 2011
במכון ירושלים לחקר ישראל

השתתפו :

חברי מליאה :

- דב ליטבינוף	- יו"ר הרשות וראש המועצה האזורית "תמר"
- נעמי צור	- ס. יו"ר הרשות וסגנית ראש עיריית ירושלים
- מקסים אוקנין	- סגן וממלא מקום ראש עיריית ערד
- יעקב אקריש	- מזכיר מ.א. תמר
- יצחק משה	- מהנדס המועצה המקומית מצפה רמון
- הדסה אדן	- מהנדסת מחוז הדרום – משרד הבריאות
- קאיד אבו-גאנם	- נציג משרד החקלאות

נוספים :

- גרי עמל	- מנכ"ל הרשות
- אליס אודיו גבאי	- מזכירת הרשות
- אבי פרוינד	- מהנדס הרשות
- עינב עמרים	- מתכנתת סביבתית
- ויקטוריה רבזין	- עוזרת למהנדס הרשות
- צבי רבהון	- מנהל האגף לשימור קרקע וניקוז
- סולומון שמוקלר	- נציבות המים
- שמוליק גבע	- ר"ח הרשות
- יניב יחזקאל, עו"ד	- משרד ברק – גיט / יועמ"ש הרשות
- איילה אברהמי גובר	- היחידה הסביבתית ערד-תמר
- מאיר קראוס	- מנכ"ל מכון ירושלים לחקר ישראל
- נמרוד חלמיש	- אפיק – הנדסת סביבה והידרולוגיה
- אדרי אריה רחמימוב	- פרויקט הקדרון
- אדרי ליאורה מירון	- פרויקט הקדרון
- רענן לוי	- ר"ח מבקר הרשות

התנצלו:

- דני איש שלום	- נציג המשרד לאיכות הסביבה
- גלעד גבאי	- נציג רשות הטבע והגנים הלאומיים
- נחשון דגן	- גזבר הרשות

על סדר היום :

09:00-12:00 – בוקר

1. אישור פרוטוקול מס' 02/2011 מתאריך 07/07/2011 .
2. דיון ואישור פרוטוקול ועדת מכרזים מס' 02/2011 מתאריך 02/10/2011 .
3. דיווח, דיון ואישור דו"ח מאזן כספים לשנת 2010 – שמוליק גבע
4. אישור ת"ע ותקציב 2012 .
5. דיווח קצר – מנכ"ל
6. פרויקט הקדרון – נעמי צור ואדרי ליאורה מירון.
7. הצגת פרויקט תכנון חוות בודדים-הגנה על החווה של "ישי אדלר"-נמרוד חלמיש

12:00-12:30 – הפסקה

12:45-16:30 – סיור באגן הקדרון – עליון.

דב ליטבינוף פתח את הישיבה : מברך על העובדה שהישיבה נערכת בירושלים וכמובן על הסיור המתוכנן בחלקו השני של היום. מבקש מנעמי צור (המארחת) לפתוח במספר מילים.

נעמי צור : נפל בחלקנו לפעול במשותף למימוש פוטנציאל אדיר הגלום בחבל ארץ זה הנקרא "אגן נחל הקדרון". באגן זה ישנם נכסים תרבותיים מגוונים וחשובים לשלושת הדתות, ישנו פוטנציאל כלכלי עצום וישנם נכסים אחרים אשר המתינו לשעת כושר בכדי להתממש – אנו נמצאים בתחילתה של דרך ארוכה ומעניינת. אני שמחה שמליאת הרשות והנהלתה, השכילו ליטול חלק בהזדמנות היסטורית זו. ברוכים הבאים למפגש זה.

1. אישור פרוטוקול מס' 02/2011 מתאריך 07/07/2011

דב ליטבינוף: מבקש לאשר פרוטוקול הישיבה מס' 02/2011 – אין הערות

➤ **החלטה:** סעיף מס' 1 - (פרוטוקול מס' 02/2011) **מאושר (פה אחד)**

2. אישור פרוטוקול ועדת מכרזים מס' 02/2011 מתאריך 02/10/2011

גרי עמל - סקר את פרוטוקול ועדת מכרזים מס' 02/2011 מתאריך 02/10/2011. הציג את עיקרי הדברים ואת החלטות הוועדה.

דב ליטבינוף: מבקש לאשר פרוטוקול הישיבה מס' 02/2011 – אין הערות

➤ **החלטה:** סעיף מס' 2 (פרוטוקול ועדת מכרזים מס' 02/2011) **מאושר (פה אחד)**

3. דיון לאישור תוכנית עבודה ותקציב הרשות לשנת העבודה 2012

(התחלפו סדר הדברים המופיעים ברשימת "סדר יום" בשל איחור קל של שמוליק גבע)

גרי עמל - סקר את בעיות התקציב הפוקדות את רשויות הניקוז באופן כללי והן את רשות ניקוז ים-המלח באופן פרטני.

במהלך השנים האחרונות משרד החקלאות לא הצליח להעמיד תקציבים מיוחדים לטובת "מפעלי ניקוז" ו/או פרויקטים הקשורים לתחום הניקוז אצל רשויות הניקוז. רשויות הניקוז מתמודדות עם הבעיות אשר הן מחויבות לטיפול עפ"י חוק הניקוז ללא קבלת גיבוי תקציבי ממשלתי ובעצם אין אפשרות לממש את אחריותנו שבחוק – על כל המשתמע מכך.

יותר מכך, גם תקציבים אשר אושרו לרשויות הניקוז ואמורים להיות משולמים ע"י מנהל מקרקעי ישראל לשנה"ע 2011 – טרם הועברו לרשויות הניקוז ככלל ותשלומים של הרשויות המקומיות הועברו לרשות ניקוז ים המלח – רק בחלקן הקטן.

➤ **המשמעות הנובעת מהאמור למעלה הינן שתיים :**

❖ **הראשונה -** הרשות מחויבת לגבות את מקסימום מכסות הניקוז המאושרות לה לגבייה על מנת שתוכל לממש את עיקרי מחויבותה שבחוק.

❖ **השנייה -** הצפי הוא שרוב הכספים המיועדים לרשות מתקציבי גביית מכסות, יגיעו לרשות רק בסוף שנה"ע 2011. זו השנה השנייה שאנו נשענים על תקציבי מכסות של שנה קודמת מאחר וקשה מאוד לגבות את מכסות הניקוז במהלך שנת העבודה בגבייה רבעונית.

אנו צפויים לסיים את שנת העבודה עם יתרה תקציבית של 6 מליון ₪.

הוצגה העבודה שנעשתה עם משרד עו"ד ברק-גיט לנושא מספר בתי האב ברשויות המקומיות והציג את הדילמה בדבר עדכון מספר בתי האב בתחשיבים והשפעתם על תקציבי הרשויות ועל תקציבי רשות הניקוז – השפעה של 0.66% על תקציב הרשות (המלצתנו הייתה לא לשנות השנה את בסיס החישוב ולהסתמך גם השנה על מספרים מוכרים.

לגבי העיר דימונה – היא אינה מופיעה תחת רשות ניקוז ים-המלח בצו ההקמה של רשויות הניקוז ולכן נדרש לפעול ולהכניסה גם תחת רשות ניקוז ים-המלח. המלצתנו היא לפעול ולעשות כך במהלך שנה"ע 2012 ובמתואם עם חוק הניקוז החדש ההולך ונרקם בימים אלו.

הדסה אדן : ממליצה לציין במכתבים לגזברי הרשויות כי בכוונתנו לעדכן את מספר בתי האב ואת הבסיס לחישוב בשנה"ע 2013 ולתת לרשויות זמן להעיר על המספרים.

גרי עמל - הציג את הפערים בגביית התקציב בין תקציב 2011 לתקציב 2012 כאשר הפער נובע בעיקר בשינוי יחס הגבייה בין קרקע לבתי אב ליחס של 20% בתי אב - 80% קרקע. זו היא הגבייה המכסימלית המאושרת לרשות ניקוז הגובה 60 ₪ לבית אב מהרשויות שבתחומה.

◀ להלן עיקרי טבלת השוואת תקציב 2011-2012 שהוצגה :

השתתפות רשויות	תקציב מאושר 2011	הצעת תקציב 2012	פער דרישה 2012 לאישור 2011
השתתפות עיריית ערד	₪454,459	₪478,932	₪24,473 -
השתתפות מ.מ. מצפה רמון	₪15,313	₪248,061	₪132,748 -
השתתפות עיריית ירושלים	₪2,857,620	₪2,993,804	₪136,184 -
השתתפות מ.א. תמר	₪402,631	₪1,521,300	₪1,118,669 -
סה"כ השתתפות רשויות	₪3,830,023	₪5,242,097	₪1,412,074 -
גביה מהמדינה	₪2,909,808	₪11,709,751	₪8,799,943 -
סה"כ גבייה	₪6,739,831	₪16,951,848	₪10,212,017 -

הטבלה מצביעה על פערים מסוימים ברשויות ערד, ירושלים ומצפה רמון. על פער משמעותי אצל המועצה האזורית תמר (1,118,669 ₪) ואילו אצל מנהל מקרקעי ישראל ישנו פער גבייה של 8,799,943 ₪ בין תקציב 2011 לדרישות תקציב 2012.

התקציב הכולל המוצג לאישור המליאה עומד על 16,951,848 ₪ והכוונה היא "להתיישר" על תקציב זה לשנים הבאות.

חשוב לציין כי התקציב נדרש לעבור עוד מספר הירארכיות לאישורו אך מליאת הרשות צריכה (לדעתו של גרי) להצביע על התקציב המכסימלי הנדרש לגבייה וזאת לצורך מימוש אחריותה וסמכותה שבחוק הניקוז.

גרי עמל - סקר את תוכנית העבודה ותקציב 2012 המובאים לאישור המליאה ואת הסעיפים העיקריים המופיעים בו על פי סדר הופעתם כלהלן :

- ❖ תפעול הרשות - 2,592,000 ₪
- ❖ נחלים אזוריים - 10,250,000 ₪
- ❖ תכנון ומדידות - 4,110,000 ₪

גרי מציין כי הרשות מקצה 1,000,000 ₪ ל**עבודות מחקר בשטחי הרשות**. הכוונה היא לשיתופי פעולה עם אוניברסיטת ירושלים, עם מרכז מדע ים המלח והערבה ועם אוניברסיטת באר-שבע. לצורך השת"פ עם אוניברסיטת ירושלים במחקר לבניית מודל לחיזוי שיטמונות תרכוש הרשות מכ"ם עננים בעלות של 350,000 ₪. ישנו סיכום עם חל"י שהיא תממן רכישה זו אך בשלב זה אנו תקצבנו זאת מתקציב הרשות וננסה לקבל את הכספים בחזרה בהמשך.

ניתנו הסברים לכל סעיף וסעיף, התקיים דיון. נציגי משרד החקלאות (המשתתפים בדיוני כל רשויות הניקוז) מציינים כי השקיפות בתקציב רשות ניקוז ים-המלח ובעיקר בסעיפי השכר, ראויים לציון ואינה מובנת מאליה.

דב ליטבינוף: מבקש לאשר את תקציב הרשות לשנה"ע 2012 כפי שהוצג ע"י המנכ"ל.

החלטות:

- ← סעיף מס' 3 - (תוכנית עבודה ותקציב 2012) מאושרים (פה אחד)
- ← במכתב הערכות לתקציב 2012 יובהר לרשויות נושא עדכון מס' בתי האב לקראת דיוני תקציב 2013.

4. אישור דו"ח מאזן כספים לשנת 2010 - מוצג ע"י רו"ח שמוליק גבע

שמוליק גבע – סקר את דו"ח מאזן הכספים לשנה"ע 2010. שמוליק עבר על עיקרי הדברים

❖ אין הערות לחברי המליאה.

דב ליטבינוף: מבקש לאשר את דו"ח מאזן הכספים לשנה"ע 2010

- ← **החלטה: סעיף מס' 4 - (דו"ח מאזן כספים לשנה"ע 2010) מאושר (פה אחד)**

5. דיווח מנכ"ל:

5.1 מאגר "נאות תמרים":

ניתן דיווח לחברי המליאה על דרך התנהלות הדברים בהקשר לתיקון המאגר לאחר שניזוק בחורף 2009/2010.

הוסבר לחברי המליאה מה הביא את רשויות ניקוז שרון וגליל מערבי לפנות לבג"ץ כנגד תנאי הסף שנקבעו ע"י האוצר ומשרד החקלאות במסגרת "קול קורא" לתיקון נזקי חורף 2009/2010. ובעיכוב מתן כספי הסיוע לתיקון הנזקים האמורים.

מאחר ומאגר "נאות תמרים" מהווה סכנה ממשית לאזור כיכר סדום כולו, פנינו בבקשה לבג"ץ, באמצעות עו"ד דוד גיט, והצגנו את הסכנה שבדחיית כספי הסיוע לתיקון המאגר זאת מבלי לוותר, כמובן, על שאר הכספים לתיקון שאר הנזקים ברשות. בג"ץ קיבל את עמדתנו והמליץ בפני המדינה / משרד החקלאות להעמיד את הכספים הנדרשים לתיקון המאגר ללא קשר להתנהלות המשפטית.

אכן, בימים האחרונים פעל משרד החקלאות להעמדת סכום של 1,000,000 ₪ לתיקון המאגר מול התחייבות של הרשות לאפשר למשרד לקזז את הסכום מכל סיוע שינתן בעתיד לרשות מכספי ה"קול קורא" /או מכספי סיוע אחרים שיועברו מהמדינה לרשות.

צבי רבהון: אנו עושים כל שביכולתנו על מנת לסיים ולאשר את שחרור הכספים במסגרת "קול קורא" כאמור למעלה.

גרי עמל: קק"ל נכנס לביצוע עבודת התיקון בימים אלו. עלות העבודה המוערכת היא כ- 2 מליון ₪ כאשר קק"ל העמידה 600,000 ₪ לטובת הנושא. אנו מקווים לקבל את יתרת הכספים בעתיד לכשישתחררו הכספים במסגרת ה"קול קורא" כאמור למעלה.

5.2 טרום תזכיר חוק הניקוז וההגנה מפני שיטפונות (תיקון מס' 7), התשע"א – 2011 שהוכן במשרד החקלאות, בהמשך להחלטה מס' 1659 של הממשלה מ-9.5.10.

הוסבר לחברי המליאה משמעות התזכיר שהונח להערות בפני רשויות הניקוז. המטרה היא להקים את "הרשות לניהול נגר עילי" במשרד החקלאות ולהכפיף אליה את רשויות הניקוז.

ישנם סעיפים בתזכיר שהם אכן חיוביים לרשות אך סעיפים עיקריים אחרים ובעיקר סעיפים תקציביים הם סעיפים דרקוניים אשר יהפכו את רשויות הניקוז לגרורות של משרד החקלאות ואלו יאבדו לגברי את יעילותן, ועצמאותן לניהול סיכונים והטיפול בהם בשטחי הרשות.

במידה ומסגרות התקציב יקבעו ע"י גוף חיצוני לרשות (המועצה הארצית- צבי רבחון) והרשות תידרש לגבות את מכסות הניקוז ולהעבירן לרשות לניהול נגר עילי וזו תחלק את כספי הגבייה כראות עיניה בין רשויות הניקוז – המשמעות ברורה לכול. מנכ"ל רשויות הניקוז כולם מתנגדים למהלך זה ואנו פועלים לרכז מאמץ ולהביא את התנגדותנו בפני כל המורמים האפשריים.

נעמי צור: אנחנו עוסקים רבות בנושאי ניהול האגן והנחל, נושאים שבתחום איכה"ס. ניראה לי שמקומה של פעילות הרשות צריך להיות במסגרת המשרד להגנת הסביבה ולא דווקא משרד החקלאות. צריך להביא את הנושא גם לידיעת הציבור שפעילות הרשות "נעלמת מעיניו". צריך לצאת בהסברה חכמה ולפתח את נושא יחסי הציבור.

מקסים אוקנין: בעד חשיפת הנושא לתקשורת. במקביל וללא קשר צריך לשווק את פעילות הרשות. אין סיבה שהתושבים בשטחי רשות הניקוז לא יכירו את הפעילות הברוכה. הדוגמא הטובה ביותר לכך היא התוכנית החינוכית בערד. תלמידי ערד הם שגרירי ההסברה הטובים ביותר לרשות הניקוז.

גרי עמל – סיכום :

אנחנו פועלים יחד עם כל מנכ"לי רשויות הניקוז. להתנגדות המשותפת ישנה מכפלת כוח באשר להשפעה על תזכיר החוק והתממשותה בעתיד. יחד עם זאת חברי המליאה מתבקשים לעלות, בכל פורום רלוונטי את הנושא ולפעול למניעת התממשות החוק. את הפעילות מוביל עו"ד פרופ' לסטר כמיצג את כל רשויות הניקוז. הח"מ יעביר בפורום מנכ"לים את הצורך שראתה המליאה בהוצאת הנושא לתקשורת וללוביסטים בהתאם לצורך.

הצעת "טרום תזכיר חוק הניקוז..." תובא לעיון חברי המליאה.

5.3 קביעת דרוג לרשויות הניקוז וחוק התאגידים :

גרי עמל :

אגפי האוצר פועלים במספר מישורים העלולים לפגוע ברשויות הניקוז ככלל ורשות ניקוז ים-המלח במרט.

❖ מישור ראשון – קביעת דרוג לרשויות הניקוז.

משרד האוצר / הממונה על השכר והסכמים קיבוציים מנחה את רשויות הניקוז למלא טבלת נתונים נכונים לשנה"ע 2007 לצורך קביעת דרוג הרשות כתאגיד סטטוטורי.

לצורך בדיקת הנושא ובניסיון לניהול מו"מ מול משרד האוצר על-מנת למנוע פגיעה ברשויות הניקוז הוקם צוות קטן של מנכ"לים (מנכ"ל רשות ניקוז שיקמה בשור ומנכ"ל רשות ניקוז ים-המלח) הצוות ינסה לגייס יועץ מקצועי לנושא (את יוסי קוציק או את יובל רכלבסקי) בניסיון להביא לפגיע מנמלית בדרוג הרשויות על פי כללי האוצר שאינם תואמים את פעילויות הרשויות באופן קיצוני למדי.

❖ מישור השני – חוק התאגידים :

משרד האוצר / רשות החברות הממשלתיות, מנסה להחיל את חוק התאגידים החדש על רשויות הניקוז. החלת החוק על רשויות הניקוז יביא למגבלות רבות על הרשויות

שאינן קימות כיום. התוצאה תהיה "סירוס" גמישותן של רשויות הניקוז והגבלת יכולתן המבצעית לפעול בתנאי לחץ לשיקום נזקים בזמן סביר. לצורך כך הוסמך ע"י פרופ' לסטר לייצג את רשויות הניקוז ולפעול לביטול נושא זה באופן המיטבי האפשרי.

5.4 מכתב השר להגנת הסביבה מתאריך 25 לספטמבר 2011 סימוכין 11436 - 333 :

השר להגנת הסביבה מודיע במכתבו הנ"ל כי בכוונתו לפעול מתוקף סמכותו על פי סעיף 7 לחוק נחלים ומעיינות התשכ"ח – 1965 והתיקון לחוק משנת 2002 להוספת חברים מטעמו למליאת רשויות הניקוז.

דב ליטבינוף – אין לנו התנגדות לנושא זה. ישלח לשר מכתב מענה בהתאם.

6. הצגת פרויקט "תוכנית אב לקדרון"

גרי עמל : מברך את אדרי' רחמימוב ואדריכלית ליאורה מירון על עבודת התכנון שבוצעה לאורך השנתיים האחרונות. הונחה לפני עיריית ירושלים תוכנית ברמה האסטרטגית עולמית והזדמנות לשיתוף פעולה בין לאומי בכל הקשור לאגן נחל הקדרון. אנחנו נמצאים בשלב של התנגעת פרויקטים ומיזמים בתחומים שונים בתוך אגן הקדרון, והכול בשיתוף עיריית ירושלים, התושבים המקומיים וגופים אחרים הנוגעים לנושאים אלו.

נעמי צור : סיום הכנת "תוכנית אב לקדרון" הוא שלב מרגש בפני עצמו. נדרש מעוף וראייה ארוכת טווח על מנת לחשוב שניתן להפוך מקום מאוכלס ללא תשתיות כבישים וביוב ולהפוך אותו לאזור תיירותי ומרכז עולי רגל לשלושת הדתות. באיטליה יועלה הפרויקט בפורום ערים לעולי רגל.

גרי עמל : כיום אנו עסקים בסיום פורמאלי של שלב "תוכנית האב" כאשר הפעילות מתמקדת בשלושת המישורים הבאים :

- ❖ העלאת התוכנית בכללותה לאתר האינטרנט באופן אינטראקטיבי ונגיש לציבור הרחב.
- ❖ **ביצוע כנס מנהלת הקדרון**, בראשות ראש עיריית ירושלים, להכרזה על סיום שלב "תוכנית האב" ומעבר לניהול אופרטיבי של פרויקטים באגן הקדרון.
- ❖ הכנת תוכנית אב, חמש שנתית, לפרויקטים בקדרון וסיכום עם עיריית ירושלים על דרך ניהולן

אדרי' רחמימוב הציג בפני המליאה את עיקרי תוכנית האב ואדרי' ליאורה מירון ליוותה את חברי המליאה בסיור באגן נחל קדרון עליון. מצורף כנספח א' מס' תמונות מהסיור באגן.

7. הצגת תכנון הגנה לחוותו של "ישי אדלר" – הוצג ע"י נמרוד חלמיש.

גרי עמל : כזכור נושא ההגנה על חוות בודדים עלה וירד לאורך השנים בדיוני המליאה. השאלה הבסיסית שנשאלה הייתה שאלה כלכלית בעיקרה ונגעה לכדאיות השקעת כספים בהגנה על חוות בודדים ובעצם שאלת עלות/תועלת. ואכן בחורף 2009/2010 נפגעה חוות "כרם" (חוותו של ישי אדלר) באופן אנוש. רשות הניקוז יחד עם משרד החקלאות ביצעו עבודה של צוות היגוי חיצוני בראשותה של השופטת בדימוס ד"ר בילהה כהנא שבה נקבעו עקרונות להגנה על חוות בודדים. תוכנית זו עברה ועדת שיפוט במשרד החקלאות. בהמשך ביקשנו מאדרי' נמרוד חלמיש לבצע עבודת תכנון התואמת את דרישות המסמך הנ"ל על חוות "כרם" – חוותו של ישי אדלר. נמרוד חלמיש יציג את עיקרי עבודתו :

נמרוד חלמיש – הציג את העבודה שנעשתה למציאת "חליפות הגנה מפני שיטפונות" על חוות "כרם" את עלותן הכלכלית ואת תחשיבי הכדאיות (עלות/תועלת).

הדסה אדן - אם החוות עלו לקרקע ללא היתרים כנדרש ולא קיבלו את האישורים הנדרשים לעליה לקרקע, אזי איזו אחריות נופלת לפתחה של רשות הניקוז?

גרי עמל : לכך נדרשה השופטת בדימוס בילהה כהנא ומימנה למדנו שאיננו יכולים לנהוג מנהג "בת-יענה". רשות הניקוז אינה רשאית להתעלם מעצם קיומן של החוות בשטח ולא תוכל לטעון בעתיד שאין לה אחריות להגנה על חוות אלו בדומה לפעולות הגנה נדרשות בכל המקומות האחרים ברשות. נכון הוא להביא לידיעת החקלאים, בכתב, את הנזק הצפוי ודרכי התנהגות במידה ויהיו שיטפונות עתידיים באזור. ובמקביל להמשיך ולבנות חליפת מיגון לכל חווה בנפרד ולהשיג כספי מימון מהמדינה להגנה על חוות אלו.

דב ליטבינוף - מאחר והמדינה אישרה את התיישבות החקלאים בערוצי הנחלים, היא זו שנדרשת לשאת בעלות ההגנה על החוות מפני שיטפונות.

דב ליטבינוף – סיכום

יש להוציא מכתבי אזהרה ולהתריע על נזקים צפויים והתנהגות נדרשת בעת צפי לשיטפונות לגורמים הבאים:

- ✓ לבעלי החוות
- ✓ למנהל מקרקעי ישראל
- ✓ לוועדה המחוזית

המכתב ייבדק ע"י הלשכה המשפטית טרם שליחתו.

8. חברי המליאה יצאו לסיור באגן העליון של נחל הקדרון

דב ליטבינוף – סוגר את הישיבה ומודה לנוכחים.

רשמה: אליס אודיז גבאי – מזכירת הרשות

דב ליטבינוף – יו"ר הרשות